

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تهران

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه‌ریزی آموزشی

چارچوب طراحی «طرح دوره»

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارایه دهنده درس: آسیب شناسی دهان، فک و صورت
کد درس: ۹
نیم سال:

عنوان درس: طرح دوره اصول آسیب شناسی (دستیاران پروتز)

نوع و تعداد واحد^۱: ۱ واحد نظری

نظری: ۱
نظری-عملی:
عملی:
کارگاهی:
نام مسؤل درس: دکتر نازنین مهدوی
مدرس/مدرسان: دکتر نازنین مهدوی، دکتر سمیرا درخشان، دکتر پویان امینی شکیب، دکتر منیر مرادزاده
پیش‌نیاز/هم‌زمان:
رشته و مقطع تحصیلی: تخصص پروتزهای دندانی

اطلاعات مسؤل درس:

رتبه علمی: دانشیار
رشته تخصصی: آسیب شناسی دهان و فک و صورت
محل کار: دانشکده دندانپزشکی
تلفن تماس: ۰۲۱۸۸۳۵۱۱۶۳
نشانی پست الکترونیک: n-mahdavi@tums.ac.ir

¹ مشتمل بر: نظری، عملی و یا نظری- عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب. (مثال: 2 واحد نظری، 1 واحد عملی)

توصیف کلی درس (انتظار می‌رود مسؤؤل درس ضمن ارائه توضیحاتی کلی، بخش‌های مختلف محتوایی درس را در قالب یک یا دو بند، توصیف کند):

این درس با هدف آشنایی دستیاران تخصصی پروتزهای دندانی با اصول پایه‌ای آسیب‌شناسی دهان و فک و صورت طراحی شده است. در این دوره دانشجویان با طیف وسیعی از ضایعات شایع دهانی شامل اولسرها، ضایعات وزیکولو-بولوز، بیماری‌های قارچی، ویروسی و باکتریایی، و نیز ضایعات پیش‌سرطانی و سرطانی آشنا می‌شوند. همچنین ارتباط منطقی بین یافته‌های کلینیکی، رادیولوژیک و هیستوپاتولوژیک به دانشجویان آموزش داده می‌شود تا بتوانند با تکیه بر استدلال علمی، تشخیص افتراقی دقیق‌تری ارائه دهند.

در این درس، علاوه بر ارتقای مهارت‌های بالینی در تشخیص ضایعات، بر توانایی مشارکت فعال در بحث‌های گروهی، ارائه‌ی کیس و ارتباط مؤثر با اساتید و همکاران نیز تأکید می‌شود. فراگیران می‌آموزند که یافته‌های پاتولوژیک را در فرآیند تشخیص و انتخاب طرح درمان پروتزی به کار گیرند و اهمیت تشخیص زودهنگام ضایعات پیش‌بدخیم و سرطانی را در ارتقای سلامت بیماران درک کنند. این دوره با بهره‌گیری از روش‌های آموزشی متنوع (lecture برنامهریزی‌شده، case discussion، و ارائه‌ی سمینار) بر یادگیری فعال و خودمحور دانشجویان تأکید دارد و زمینه‌ساز رشد فردی، پایبندی به اخلاق حرفه‌ای، و مشارکت در ارتقای سلامت دهان جامعه خواهد بود.

اهداف کلی / محورهای توان‌مندی: آشنا کردن دانشجویان با روشهای تشخیص و تظاهرات کلینیکی ضایعات دهانی و همچنین ارزیابی، تشخیص افتراقی و درمان این بیماریها می‌باشد.

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توان‌مندی: (توانمندیهای دوره تخصصی دندانپزشکی: 1. مهارت‌های بالینی

2. مهارت برقراری ارتباط، 3. مراقبت بیمار (تشخیص، درمان، بازتوانی)، 4. پیشرفت فردی و فراگیری مستمر، 5. تعهد حرفه‌ای، اخلاق و حقوق پزشکی، 6. مهارت تصمیم‌گیری، استدلال و حل مسئله، 7. ارتقای سلامت و پیشگیری)

مهارت‌های بالینی

- توانایی تشخیص کلینیکی و هیستوپاتولوژیک ضایعات دهانی شایع و مهم (اولسرها، وزیکولوبولوز، ضایعات قارچی، ویروسی و باکتریایی، ضایعات پیش‌سرطانی و سرطانی).
- توانایی ارتباط دادن یافته‌های کلینیکی با آزمایشگاهی و رادیولوژیک برای رسیدن به تشخیص صحیح.
- توانایی افتراق ناهنجاری‌های دندانی و در نظر گرفتن آن‌ها در طرح درمان پروتزی.

مهارت برقراری ارتباط

- توانایی ارائه یافته‌های کلینیکی و پاتولوژیک به همکاران و استادان به صورت علمی و شفاف.
- مشارکت فعال و مؤثر در بحث‌های گروهی و case presentation ها.

مراقبت بیمار (تشخیص، درمان، بازتوانی)

- توانایی مشارکت در فرایند تشخیص افتراقی ضایعات دهانی.
- درک اهمیت تشخیص به موقع ضایعات پیش سرطانی و سرطان دهانی در بهبود پیش‌آگهی بیماران.
- کمک به انتخاب درمان مناسب یا ارجاع بیمار به بخش‌های مرتبط بر اساس یافته‌های آسیب‌شناسی.

پیشرفت فردی و فراگیری مستمر

- ارتقای مهارت خودآموزی از طریق مطالعه کیس‌ها، مقالات و منابع مرجع
- توانایی تحلیل انتقادی گزارش‌های علمی و case report ها در ژورنال‌های معتبر.
- تقویت یادگیری مستمر برای به روز ماندن در زمینه آسیب‌شناسی مرتبط با پروتوزهای دندانی.

تعهد حرفه‌ای، اخلاق و حقوق پزشکی

- رعایت اصول اخلاقی و حفظ محرمانگی اطلاعات بیماران در فرایند آموزشی و پژوهشی.
- احترام به حقوق بیماران در برخورد بالینی و هنگام بحث‌های علمی.
- پایبندی به صداقت علمی در گزارش و تحلیل یافته‌ها.

مهارت تصمیم‌گیری، استدلال و حل مسئله

- توانایی اولویت‌بندی تشخیص‌های افتراقی بر اساس داده‌های کلینیکی و پاراکلینیکی.
- استفاده از استدلال منطقی در انتخاب تست‌های آزمایشگاهی و تفسیر نتایج آن‌ها.
- توانایی تحلیل موارد پیچیده و تصمیم‌گیری در شرایط وجود تضاد بین یافته‌های کلینیکی و پاتولوژیک.

ارتقای سلامت و پیشگیری

- شناخت اهمیت تشخیص زودهنگام ضایعات پیش‌سرطانی در پیشگیری از سرطان دهان.
- توانایی مشاوره علمی به بیماران و همکاران درباره عوامل خطر و روش‌های پیشگیری از ضایعات دهانی.
- مشارکت در ارتقای سطح سلامت دهان جامعه از طریق تأکید بر نقش بیماری‌های سیستمیک و تظاهرات دهانی آن‌ها.

پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر:

- ارتباط منطقی بین یافته‌های رادیولوژیک، بالینی و پاتولوژیک برقرار کند.
- در بحث‌های بالینی و تشخیصی بین‌رشته‌ای (Radiology-Pathology correlation) مشارکت فعال داشته باشد.
- به‌طور مستقل در تحلیل موارد تفکر انتقادی داشته و در مسیر یادگیری مداوم قدم بردارد.
- در نهایت، نقش مؤثری در تشخیص به‌م‌ق‌ع، درمان و پیشگیری از بیماری‌های دهان و فک و صورت ایفا کند.

رویکرد آموزشی^۱:

□ ترکیبی^۲

□ حضوری

□ مجازی^۳

1. Educational Approach

2. Virtual Approach

3. Blended Approach: Blended learning is an approach to education that combines online educational materials and opportunities for interaction online with traditional place-based classroom methods.

روش‌های یاددهی - یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

Programmed lecture

رویکرد مجازی

- آفلاین
 - آنلاین
 - ترکیبی (آفلاین، آنلاین)
 - کلاس وارونه
 - یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال
 - یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی
 - یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
 - یادگیری اکتشافی هدایت شده
 - یادگیری مبتنی بر سناریوی متنی
 - یادگیری مبتنی بر مباحثه در فروم
- سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

رویکرد حضوری

- سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)
 - بحث در گروه‌های کوچک
 - ایفای نقش
 - یادگیری اکتشافی هدایت شده
 - یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)
 - یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
 - یادگیری مبتنی بر سناریو
 - استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط هم‌تایان)
 - یادگیری مبتنی بر بازی
- سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روش‌های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می‌رود.

لطفاً نام ببرید

تقویم درس:

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجو	نام مدرس / مدرسان
1	اصول تهیه لام های میکروسکوپی و رنگامیزی آن ها	-		د. مهدوی
2	آشنایی با بافت شناسی استخوان ها و فکین			د. درخشان
3	آشنایی با بافت شناسی مخاط دهان			د. درخشان
4	ترمیم بافت			د. درخشان
5	ضایعات ری اکتیو شایع حفره دهان			د. مرادزاده
6	ضایعات زخمی- تاولی		Case discussion Programmed lecture	د. درخشان
7	ضایعات پیش بدخیم			د. مهدوی
8	ضایعات بدخیم حفره دهان			د. مهدوی
9	ضایعات التهابی فک			د. مرادزاده
10	ضایعات غدد بزاقی			دکتر شکیب
11	آفت/ تبخال			دکتر درخشان
12	کاندیدیاژیس			دکتر شکیب
13				
14				
15				
16				
17				

وظایف و انتظارات از دانشجو:

منظور وظایف عمومی دانشجو در طول دوره است. وظایف و انتظاراتی نظیر حضور منظم در کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه‌های کلاس¹

وظایف عمومی

- حضور به‌موقع در کلاس و رعایت نظم و برنامه‌ی آموزشی.
- مشارکت فعال در بحث‌های گروهی و ارائه دیدگاه‌های علمی.
- احترام به نظرات همکلاسی‌ها و رعایت اصول اخلاقی در بحث‌های علمی.
- مطالعه‌ی پیش‌نیازها و مرور مطالب مرتبط قبل از هر جلسه.
- حفظ محرمانگی اطلاعات بالینی در صورت استفاده از کیس واقعی.

وظایف اختصاصی (مربوط به آموزش مبتنی بر کیس)

- انتخاب و آماده‌سازی کیس آموزشی مناسب، با هماهنگی استاد مربوطه.
- ارائه‌ی کیس به‌صورت ساختارمند (شرح حال، یافته‌های رادیولوژیک، یافته‌های هیستوپاتولوژیک، تشخیص‌های افتراقی).
- مطرح کردن کیس به‌صورت **تعاملی** و خودداری از اعلام سریع پاسخ نهایی تا امکان مشارکت دیگر دانشجویان فراهم شود.
- هدایت همکلاسی‌ها در بحث و به چالش کشیدن استدلال‌ها با حفظ احترام علمی.
- جمع‌بندی نهایی کیس در پایان جلسه با راهنمایی استاد.

وظایف در تعامل با استاد

- هماهنگی قبلی با استاد برای انتخاب و تأیید کیس‌ها.
- رعایت چارچوب زمانی ارائه و هماهنگی با برنامه کلاس.

۱. این وظایف مصادیقی از وظایف عمومی هستند و می‌توانند در همه انواع دوره‌های آموزشی اعم از حضوری و مجازی، لحاظ گردند.

- دریافت بازخورد از استاد و اعمال آن در ارائه‌های بعدی.

روش ارزیابی دانشجو:

ارائه سمینار / آزمون کتبی

- ذکر نوع ارزیابی (تکوینی/تراکمی)^۱
- ذکر روش ارزیابی دانشجو
- ذکر سهم ارزشیابی هر روش در نمره نهایی دانشجو

✓ ارزیابی تکوینی (سازنده)^۲: ارزیابی دانشجو در طول دوره آموزشی با ذکر فعالیت‌هایی که دانشجو به طور مستقل یا با راهنمایی استاد انجام می‌دهد. این نوع ارزیابی می‌تواند صرفاً با هدف ارایه بازخورد اصلاحی و رفع نقاط ضعف و تقویت نقاط قوت دانشجو صورت پذیرفته و یا با اختصاص سهمی از ارزیابی به آن، در نمره دانشجو تأثیرگذار باشد و یا به منظور تحقق هر دو هدف، از آن استفاده شود.

نظیر: انجام پروژه‌های مختلف، آزمون‌های تشخیصی ادواری، آزمون میان ترم مانند کاربرگ‌های کلاسی و آزمونک (کوئیز) های کلاسی

✓ ارزیابی تراکمی (پایانی)^۳: ارزیابی دانشجو در پایان دوره است که برای مثال می‌تواند شامل موارد زیر باشد:

- آزمون‌های کتبی، شفاهی و یا عملی با ذکر انواع آزمون‌ها برای مثال آزمون‌های کتبی شامل آزمون‌های کتبی بسته پاسخ اعم از «چندگزینه‌ای»، «جورکردنی گسترده»، «درست- نادرست» و آزمون‌های کتبی باز پاسخ اعم از تشریحی و کوتاه پاسخ، آزمون‌های استدلالی نظیر آزمون ویژگی‌های کلیدی، سناریونویسی با ساختن فرضیه و ...، آزمون‌های عملی که برای

۱. در رویکرد آموزشی مجازی، سهم ارزیابی تکوینی بیش از سهم ارزیابی تراکمی باشد.

مثال می‌تواند شامل انواع آزمون‌های ساختارمند عینی نظیر OSCE¹، OSLE² و ... و یا ارزیابی مبتنی بر محل کار³ با استفاده از ابزارهایی نظیر DOPS⁴، لاگ‌بوک⁵، کارپوشه (پورت فولیو)⁶، ارزیابی 360 درجه⁷ و باشد.

ارزیابی تکوینی (سازنده)

روش‌ها:

- میزان حضور منظم و به‌موقع در کلاس.
- مشارکت فعال در بحث‌های گروهی و هنگام ارائه کیس‌های همکلاسی‌ها.
- میزان آمادگی قبلی (مطالعه پیش‌زمینه و توانایی پاسخ‌گویی به پرسش‌ها).
- سهم در نمره نهایی: 40٪

ارزیابی تراکمی (پایانی)

روش‌ها:

- کیفیت ارائه کیس توسط دانشجو (ساختار ارائه، توانایی تحلیل، طرح صحیح تشخیص‌های افتراقی، هدایت بحث).
- توانایی جمع‌بندی و استدلال نهایی در پایان ارائه.
- سهم در نمره نهایی: 60٪

-
1. Objective Structured Clinical Examination
 2. Objective Structured Laboratory Examination
 3. Workplace Based Assessment

4. مشاهده مستقیم مهارت‌های بالینی Direct Observation of Procedural Skills: روشی است که به طور ویژه، برای ارزیابی مهارت‌های عملی (پروسیجرها) طراحی شده است. در این روش فراگیر در حین انجام پروسیجر، مورد مشاهده قرار می‌گیرد و عملکرد وی بر اساس یک چک لیست ساختارمند، ارزیابی می‌شود. با این روش، بعد از هر بار انجام آزمون، نقاط قوت و ضعف فراگیر شناسایی می‌شوند. فرایند مشاهده فراگیر در حدود ۱۵ دقیقه و ارائه بازخورد به وی حدود ۵ دقیقه به طول می‌انجامد.

5. Logbook
6. Portfolio
7. Multi Source Feedback (MSF)

جمع‌بندی:

روش ارزیابی این درس ترکیبی از ارائه سمینار/کیس و ارزیابی مستمر مشارکت و آمادگی دانشجو است.

منابع:

منابع شامل کتاب‌های درسی، نشریه‌های تخصصی، مقاله‌ها و نشانی وبسایت‌های مرتبط می‌باشد.

الف) کتب:

ب) مقالات:

ج) محتوای الکترونیکی:

د) منابع برای مطالعه بیشتر:

- White and Pharoah's Oral Radiology: Principles and Interpretation. 9th Edition. Elsevier.
- Neville BW, Damm DD, Allen CM, Chi AC. Oral and Maxillofacial Pathology. 5th Edition. Elsevier.
- Regezi JA, Sciubba JJ, Jordan RCK. Oral Pathology: Clinical Pathologic Correlations. 7th Edition.
- Glick M, Greenberg MS, Lockhart PB, Challacombe SJ. Burket's Oral Medicine. 13th Edition.
- Case Reports published in peer-reviewed reputable journals.

چک لیست ارزیابی طرح دوره							
چگونگی پردازش طرح با توجه به معیارها			معیارهای ارزیابی	آیتم	نام درس	رشته مقطع	گروه
توضیحات در خصوص موارد نیازمند اصلاح	نیازمند اصلاح	قابل قبول					
			به اطلاعات کلی درس اعم از گروه آموزشی ارایه دهنده درس، عنوان درس، کد درس، نوع و تعداد واحد، نام مسؤل درس و سایر مدرسان، دروس پیش نیاز و همزمان و رشته و مقطع تحصیلی اشاره شده است.	اطلاعات درس			
			اطلاعات مسؤل درس اعم از رتبه علمی، رشته تخصصی، اطلاعات تماس و ... درج شده است.	اطلاعات مسؤل درس			
			بخش‌های مختلف محتوایی درس در حد یک یا دو بند معرفی شده است.	توصیف کلی درس			
			اهداف کلی/ محورهای توانمندی با قالب نوشتاری صحیح درج شده‌اند.	اهداف کلی/ محورهای توانمندی			
			اهداف اختصاصی/ زیرمحورهای هر توانمندی با قالب نوشتاری صحیح درج شده‌اند.	اهداف اختصاصی/ زیرمحورهای هر توانمندی			
			رویکرد آموزشی مورد نظر در ارایه دوره اعم از حضوری، مجازی و ترکیبی مشخص شده است.	رویکرد آموزشی			
			روش‌های یاددهی و یادگیری درج شده‌اند.	روش‌های یاددهی- یادگیری			
			جدول مربوط به تقویم درس، به طور کامل تکمیل شده است.	تقویم درس			
			وظایف و انتظارات از دانشجویان نظیر حضور منظم در کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه‌های کلاس و ... تعریف شده و درج گردیده است.	وظایف و انتظارات از دانشجو			
			نحوه ارزیابی دانشجو با ذکر نوع ارزیابی (تکوینی/تراکمی)، روش ارزیابی و سهم هر نوع/ روش ارزیابی در نمره نهایی دانشجو، درج شده است.	نحوه ارزیابی دانشجو			
			کتاب‌های درسی، نشریه‌های تخصصی، مقاله‌ها و نشانی وبسایت‌های مرتبط، معرفی شده‌اند	منابع			